ПРЕДСТАВНИК
Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Голові Гайсинської міської ради Гайсинського району Вінницької області

Анатолію ГУКУ

Шановний Анатолію Іллічу!

Відповідно до статей 55, 101 Конституції України Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснюється постійний парламентський контроль, у тому числі під час дії правового режиму воєнного стану в Україні, за додержанням суб'єктами владних повноважень конституційних прав людини і громадянина на направлення звернення та отримання відповіді та на доступ до публічної інформації.

Згідно з положеннями статті 40 Конституції України усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи передбачені статтею 40 Конституції України.

Питання реалізації на практиці вказаного права регулюється Законом України «Про звернення громадян» (далі – Закон № 393/96). Відповідно до статті 1 Закону № 393/96 громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їх статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення.

У частинах четвертій та шостій статті 5 Закону № 393/96 визначено, що звернення може бути усним чи письмовим. Усне звернення викладається

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№20370.2/26/53 від 16.10.2026
КЕП: КОВАЛЬЧУК А. Д. 16.10.2026 10:02
5E984D526F82F38F04000000CDF5240193E9C206

громадянином на особистому прийомі або за допомогою засобів телефонного зв'язку через визначені контактні центри, телефонні гарячі лінії та записується (реєструється) посадовою особою. Письмове звернення надсилається поштою або передається громадянином до відповідного органу, установи особисто чи через уповноважену ним особу, повноваження якої оформлені відповідно до законодавства. Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення).

Відповідно до статті 22 Закону № 393/96 керівники та інші посадові особи органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, об'єднань громадян зобов'язані проводити особистий прийом громадян.

Разом з тим згідно з частиною другою статті 34 Конституції України кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. При цьому положеннями частини третьої статті 34 Основного Закону України передбачено, що здійснення прав на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

У пункті 3 Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» № 64/2022 (затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» реєстр. № 2102 IX від 24.02.2022) визначено, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30–34, 38, 39, 41–44, 53 Конституції України, а також вводитися тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Отже, відповідно до положень частини третьої статті 34, частини другої статті 64 Конституції України, статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон № 2939) право на доступ до інформації в умовах воєнного стану може підлягати обмеженням, передусім для захисту інтересів національної безпеки та територіальної цілісності держави.

У статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» передбачено, що державні органи, органи місцевого самоврядування здійснюють першочергові заходи, необхідні для відвернення загрози, відсічі збройної агресії 3 та забезпечення національної безпеки. Зазначені обставини можуть зумовити обмеження права на інформацію.

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№20370.2/26/53 від 16.10.2026
КЕП: КОВАЛЬЧУК А. Д. 16.10.2026 10:02
5E984D526F82F38F04000000CDF5240193E9C206

В умовах воєнного стану доступ до публічної інформації є надзвичайно важливим правовим інструментом, здатним врятувати життя та вберегти здоров'я людини. Завчасне інформування громадян про загрозу нападу, окупації може запобігти гуманітарним катастрофам та вчиненню злочинів російськими військами.

У статті 5 Закону № 2939 визначено основні шляхи реалізації права на доступ до публічної інформації, зокрема ознайомлення з інформацією, оприлюдненою її розпорядниками в офіційних джерелах.

Перелік інформації, яку розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати на своїх вебсайтах, міститься у статті 15 Закону № 2939.

З огляду на викладене, здійснено безвиїзну перевірку додержання Гайсинською міською радою Гайсинського району Вінницької області конституційного права людини і громадянина на направлення звернення та отримання відповіді, а також на доступ до публічної інформації в умовах дії воєнного стану. За результатами проведеної перевірки складено звіт (додається), який відповідно до пункту 5.5 Регламенту організації та проведення перевірок дотримання прав людини і громадянина на звернення та інформацію надсилаю для ознайомлення та усунення виявлених порушень. З огляду на викладене вище та на підставі статті 101 Конституції України, статей 1, 13, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», статті 28 Закону України «Про звернення громадян», статті 17 Закону України «Про доступ до публічної інформації» прошу за результатами ознайомлення зі звітом поінформувати про усунення виявлених порушень у сфері забезпечення конституційних прав людини і громадянина на направлення звернення та отримання відповіді, а також на доступ до публічної інформації у місячний термін на електронні адреси: hotline@ombudsman.gov.ua та kotsiak@ombudsman.gov.ua або засобами електронного документообігу. Після здійснення аналізу інформації, отриманої за результатами вжитих заходів, прийматиметься рішення щодо доцільності проведення повторної перевірки.

Додаток: копія звіту на 3 арк. у 1 прим.

З повагою
Представник Уповноваженого
у Вінницькій області **Анатолій КОВАЛЬЧУК**

Коцяк Ірина 0684011545

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№20370.2/26/53 від 16.10.2026
КЕП: КОВАЛЬЧУК А. Д. 16.10.2026 10:02
5E984D526F82F38F04000000CDF5240193E9C206